

MICHALS LIEFDE

Wij weten niet veel van Michal. Ze is met David gehuwd geweest, is toen aan een ander gegeven en later weer tot David teruggekeerd. Er werd maar over haar beschikt, zij zelf had weinig in te brengen.

Saul heeft haar aan David gegeven, opdat ze hem ten valstrik zou zijn en Michal heeft eenvoudig, door met David te huwen, het bevel van haar vader opgevolgd.

Gelukkig, dat Michal David liefhad. Van die liefde heeft ze hem het bewijs gegeven, toen ze hem waarschuwde voor de boden van Saul, die waren afgezonden, om hem te doden. Toen heeft zij hem tevens door vrouwenlist gered, door een beeld op zijn legerstede neder te leggen en dat heeft ze gedaan, terwijl ze wist, dat ze met haar daad zich den toorn van haar vader op den hals kon halen. Waartoe Saul in zijn toorn in staat was, blijkt wel dááruit, dat hij eens, toen hij hevig vertoorn was op zijn zoon Jonathan, met zijn spies naar hem wierp.

Michal heeft David liefgehad. Van wat er later gebeurd is, weten we weinig. Zij is de vrouw van een ander geworden, natuurlijk ook alweer, omdat ze daartoe gedwongen werd, en het schijnt, dat die andere nogal tevreden over haar geweest is. Toen ze tenminste door Abner weer naar David gevoerd werd, liep die man treurend achter haar aan.

Later ontmoeten we haar weer in Davids huis. Als David de ark heeft opgebracht naar Jeruzalem en in zijn eigen huis terugkeert, is het Michal die hem ontvangt. Van Davids andere vrouwen lezen we dan niets. Het is Michal, die tot hem spreekt, Michal, tot wie hij het eerst heengaat en het schijnt dus wel, dat de vroegere verhouding geheel hersteld is geworden.

Michal had David lief.

Maar Michal heeft een Sauls-natuur gehad. Ze is heerschzuchtig en hooggevoelend. En als ze bij het inbrengen van de ark te Jeruzalem heeft gezien, hoe David zijn koninklijke waardigheid aflegde, om met zijn dienstknechten en dienstmaagden voor de ark te huppelen en te springen, heeft ze hem in haar hart veracht. Zie, toen is haar trots met haar liefde in botsing gekomen en straks ontvangt ze David met scherpe woorden op de lippen.

* * *

Michal heeft David liefgehad, maar dat neemt niet weg, dat ze getracht heeft, hem op het verkeerde pad te brengen. Hoewel ze hem liefheeft, wil ze hem overhalen, in 't vervolg trotsch en hoog te zijn in plaats van nederig en eenvoudig. Ze wil

Doch Michal, de dochter van Saul, had David lief.

1 Sam. 18 : 20a.

hebben, dat hij ook in de tegenwoordigheid Gods en voor Zijn aangezicht koning zal zijn.

Dit is niet goed geweest van Michal. En uit haar geschiedenis blijkt, hoe noodig het is, dat onze liefde geheiligd wordt door de vreeze des Heeren. Ook voor Michal was er een plaats vóór de ark geweest. Ook zij had deel kunnen hebben aan Davids geheiligde vreugde. En samen hadden ze zich mogen verblijden in de dingen des Heeren.

Zoo is het niet geweest. Zij heeft David in zijn nederigheid en ootmoed niet verstaan. En dat kón ze ook niet, hoe lief ze hem ook had. Dat had ze alleen gekund, als zij zelf nederig was geweest en ootmoedig, als ze zelf eerst had leeren knielen voor den Heere. Dan zou haar liefde voor David geheiligd geweest zijn, dan zou haar liefde voor David ten rijken zegen hebben kunnen zijn.

Wij mogen niet hard over Michal oordeelen. Ze heeft een zwaar leven gehad. Wat heeft ze in haar huwelijksleven al niet moeten ondervinden. Het leed heeft haar niet weeker gemaakt, integendeel. Hier is veel eerder sprake van ongebrokenheid en hardheid. Hoeveel anders zou misschien haar leven geweest zijn, als ze een gelukkige echtgenoot was geworden.

Mogen we echter over Michal niet hard oordeelen, haar leven mag ons wel waarschuwen.

Zij mag ons leeren, dat het nog niet steeds goed is, ook al hebben we onzen man of verloofde lief. Wij kunnen hem zelfs, als bij ons de vreeze des Heeren niet gevonden wordt, door onze liefde wel kwaad doen. We kunnen hem tot veel verkeerde dingen overhalen. Dan meenen wij het misschien heel goed. Michal heeft het zeker ook wel goed met David gemeend. Maar 't gevolg was toch, dat zij David den verkeerden weg wilde opvoeren.

Zoo kan het ook met ons zijn. Daarom is het, ook voor ons liefdeleven, van zoo groot belang, of we al of niet den Heere liefhebben. Wij moeten Hem liefhebben boven alles en in alles. En onze aardse liefde moet doorlouterd worden door de liefde tot Hem. In onze aardse liefde moeten wij Hem willen dienen. En wij moeten den geliefde steunen op het pad, dat voert naar het eeuwige leven.

De liefde van Michal voerde van God af, onze liefde moet tot God heen leiden. Hoe het dan ook komt, het komt goed. Is leed ons deel, het zal ons niet verbitteren. Vreugde en verdriet zullen wij, ook in ons liefdeleven, ontvangen uit de hand van Hem, Die ons nabij wil blijven en Die ons, wat ons deel ook zal zijn, alles ten zegen doet strekken.

K.

WIJ EN HET MODERNE LEVEN

Bij gelegenheid van het zilveren feest van het „Algemeen Nederlandsch Verbond,” zijn o.m. deze woorden gesproken: „En de vrijheidszin zit elken Nederlander, of hij Hollander, of Vlaming, of Zuid-Afrikaner is, in het bloed. De kinderen van de lage landen zijn ruime vergezichten en wijde vlakten gewoon. Zij moeten ruim kunnen ademen. Geen belemmeringen moeten hun in den weg treden. Zij moeten zichzelf kunnen zijn. Zij buigen zich gaarne onder het gezag, mits de vrijheid onder dat schild tot haar recht komt.”

Toen ik dit las dacht ik: dit is wel de Nederlandse vrijheidszin op haar schoonst geteekend. En werkelijk: wat hier gezegd werd, is waarheid. Onze geschiedenis is daar om het te bewijzen. Maar ook: evenals de enkele mensch heeft een natie de gebreken van haar deugden. En aan die gebreken denkend, zou men kunnen uitroepen: „Vrijheid, wat is er in uw naam al gezondigd!”

Dit zondigen nu in naam der vrijheid, we moeten het ons diep inprenten, wordt door onzen modernen tijd in de hand gewerkt. En aangezien het bederf van 't beste leidt tot het allerslechtste, is de bandeloosheid één der ergste zonden van onzen tijd.

Natuurlijk, wie eindigt met zich van alle banden los te maken, begint met zich zekere losheid van beweging te veroorloven in naam der vrijheid. En de leus is daarbij: „wij willen ons-zelf zijn.”

Persoonlijkheid is een kostelijk bezit. En ieder heeft het recht en de plicht zijn eigen persoonlijkheid te verdedigen tegen aanvallen van wie dan ook. Geen enkele ouder, geen enkele leeraar mag het er om te doen zijn, eigen persoonlijkheid op te dringen aan kinderen of leerlingen.

Maar wat is dat eigenlijk: persoonlijkheid?

Nee, wees maar niet bang, dat ik over dit begrip op filosofische wijze zal gaan redeneeren. Al zou ik 't kunnen, ik zou 't niet willen. Want het is mij er om te doen in deze rubriek op practische wijze te helpen en te steunen.

Wanneer je zoo eens de uitingen beluistert, die, dikwijls luid genoeg, over dit onderwerp ten beste worden gegeven, dan begin je soms bijna te gelooven dat persoonlijkheid is: het uitleven van je slechtste eigenschappen. „Ik wil, wat mijn natuur wil. Juist dat. Wat mijn hart verlangt, dat doe ik. Daarvoor ben ik mensch!” laat Gustav Frenssen (die het overigens ook wel beter blijkt begrepen te hebben) een van zijn heldinnen zeggen.

„Wat mijn natuur wil!” Maar bijna tegelijk hooren wij, christenen, het ernstige woord van den Catechismus, dat immers in den Bijbel zijn grond vindt: „waar onze natuur alzoo is verdorven, dat wij in zonden ontvangen en geboren worden.”

Dus: wat de natuur wil, dat is: wat de zonde wil. En dat zou vrijheid zijn?

Dat zij, die met de zonde niet rekenen, 't zoo voorstellen, is nog te begrijpen. Maar onder christelijk-opgevoede jonge menschen kunnen dergelijke begrippen toch niet bestaan?

Toch — en dit is juist het gevaarlijke — omdat onze natuur en ons verstand verdorven zijn, daarom neigen hart en hoofd zich tot een vrijheid, die geen vrijheid is. Ook bij degenen, die leven bij 't licht van Gods Woord, doch maar al te dikwijls verzuimen zich hierdoor te laten voorlichten.

Gelukkig komt het niet altijd tot uitersten. Ook aanleg en karakter spreken een woordje mee. Sommige menschen voegen zich gemakkelijk onder zekere maatschappelijke en zedelijke wetten. 't Is hun als ingeboren, ingetogen te wezen en 't schoone en goede te zoeken. Doch voor hen, die een beetje vrijbuitiger zijn aangelegd, is onze tijd gevaarlijk.

't Lijken zulke onschuldige dingen soms waarmee wordt begonnen: een vriendschap, zoo maar uit tijdverdrijf gesloten en niet eens al te ernstig gemeend; een pretje, waarin vader en moeder, omdat ze oud zijn en geen behoefte aan uitgaan meer hebben, natuurlijk zonde zien; een wensch, waarvan we de vervulling doordrijven willen, alleen maar om te toonen dat we toch heusch geen kinderen meer, maar dat we onszelf zijn. Dat we een eigen wil hebben.

En we bedenken niet, dat die wil altijd, sinds de paradijsgeschiedenis, zich stelt en zich moet stellen onder één van deze beide machten: God of Satan. We kunnen niet ons-zelf zijn, omdat we niet van ons-zelf zijn. Wie niet het recht erkent, dat God op hem of haar heeft, stelt zich vrijwillig in dienst van Satan.

Zóó wordt het meest niet gevoeld. Ook nu nog zeggen wij, als zooveel eeuwen geleden de Joden, tot wie Jezus van vrijmaking sprak: „Wij hebben nooit iemand gediend; hoe zegt gij dan: Gij zult vrij worden?” Satan weet het dienen zoo gemakkelijk te maken. In 't begin voelt ge 't niet als dienen. 't Lijkt vrijheid, de meest volkomen, de meest ongebonden vrijheid. Vrijheid in allerlei vorm, edele gedachten, edele daden, voor wie, naar menschelijke spraak, edel aangelegd is. Onschuldige genietingen voor hem of haar wier ziel meer naar het materiele haakt; slechts ruwe ongebondenheid voor wie alleen daarin voldoening vindt. Doch over de laatsten halen de eersten hooghartig, of medelijdend, de schouders op. En ze beseffen niet, dat zij zelve gebonden voortgeleid worden, steeds verder van God af, tenzij. . . .

„Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zoo zult gij waarlijk vrij zijn.”

J. M. W.—W.